

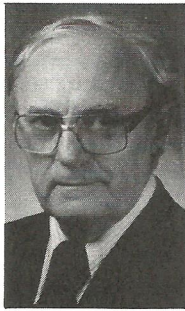

Published monthly by THE HUNGARIAN BAPTIST CONFERENCE OF THE AMERICAN CONTINENT
Co-operating with the Greater Cleveland Baptist Association — SBC — 12193 W. Pleasant Valley Road, Parma, OH 44130

Milyen a magyarokról alkotott kép Amerikában?

(The Image of the Hungarians in the USA)

1982. október 1—3-ig a bloomingtoni Indiana University magyar tanszékén az amerikai egyetemeken dolgozó magyar professzorok, a magyarságtudat amerikai szakértői, konferenciát tartottak a fenti témakörben. A konferenciát **Ránki György** akadémikus, a magyar tanszék vezetője szervezte. Segítségére volt még **Bayerle Gusztáv** professzor, az Ural-Altaji Intézet jelenlegi — és **Sinor Dénes** professzor, az intézet korábbi igazgatója. Sinor professzor volt a konferencia védnöke.

Dr. Haraszi Sándor

Nyolc előadás hangzott el. Az egyes előadások után élénk vita folyt a mindenkit közléről érintő témáról: hogyan látnak bennünket, magyarokat Amerikában, mit tudnak, mit gondolnak rólunk, milyen a hírlünk?

A konferencián **Dr. Haraszi Sándor**, az Amerikai Magyar Baptista Konferencia elnöke előadásnak is beillő hozzászólásában kiemelten foglalkozott Billy Graham magyarországi látogatásaival (1977., 1981.), melyek kétségkívül óriási mértékben befolyásolták az amerikai közvéleményt, hisz 325 amerikai és kanadai tévéállomás aligha foglalkozott korábban magyar vonatkozású témákkal fő adásidőben egy teljes órán át.

Az Óhazával való kapcsolatuk bizonyára az amerikai magyar baptistáknak a legintenzívebb, hisz több mint 10 éve kapnak lelképásztorokat Magyarországról, így megoldottnak tekinthető a lelkészkerés, mely más amerikai magyar egyházakban sokszor gondot jelent.

A Magyar Hírek (1983. ápr. 2.) többek között Haraszi testvér hozzászólását is ismerteti. Biztosak vagyunk abban, hogy olvasóink szívesen veszik ezt az elemző tanulmányt, hisz rólunk szól. (A szerk.)

*

A fenti kérdésre adott válaszunk attól függ, hogy melyik emigrációs hullámot tesszük vizsgálatunk tárgyává, azután attól is, hogy Amerika melyik geográfiai, szociális vagy kulturális közegében vizsgáljuk a kérdést. A századforduló burdos albérlőiről más volt a benyomás, mint a Kossuth emigráció tagjairól (1849 decemberében), vagy magáról Kossuth Lajosról, akit két évvel később **Millard Filmore** elnök fogadott, továbbá **Daniel Webster** külügyminiszter és **Ralph Waldo Emerson**. **Fabricsius Kovács Mihály** (1724—1779) ezredes csak a legnevezetesebbje volt azoknak a magyar huszároknak, akik az amerikai függetlenségi harcban szolgáltak és kivívták **Washington** tábornok elismerését.

A két világháború között ugyan csak olyan magyarok érkeztek Amerikába, akik becsületet nyertek származásuk országának és a magyar névnek; köztük négy nemzet-

közileg is hírneves tudós: Neumann János (1903—1957), Szilárd Leo (1898—1964), Teller Ede (1908—), Wigner Jenő (1902—).

Ez időben jöttek ki az amerikai szimfonikus zenekar **későbbi magyarszármazású konduktorai**: **Doráti Antal** (1906—), **Ormándy Jenő** (1899—), **Reiner Frigyes** (1888—1967), **Szell György** (1897—1970).

Bartók Béla (1881—1945) és **Molnár Ferenc** (1878—1952) 1940-ben jöttek ki az akkori fajüldözés elől. Ilyen nevek hamarosan ismertté lettek Amerika-szerte, és a róluk alkotott kép hozzájárult a magyarokról való felfogás alakításához.

A dipik a második világháború végén nyugatra mentek, és évekig várták táborokban az Amerikába való bebocsátásukat. A negyvenes évek végén mintegy 24.000-en vándoroltak be egyéb Közép- és Kelet európai háborús menekültekkel együtt. Deklasszált emberek voltak, akiknek az igazolványában (zöld kártya) öt éven át ott éktelenkedett a pecsét: "Ex enemy". Őket az amerikai társadalom, a politikai és kulturális és tudományos körök vegyes érzelmekkel fogadták. Nagy részüknek nem volt nemzetközileg használható képzettsége, így a társadalom peremére szorultak. Majd csak gyermekeik váltak idővel hátrányos megkülönböztetés nélküli állampolgárokká.

Az 1956-os nemzeti tragédia következtében mintegy 35.000 magyar nyert diadalmas bebocsátást Amerikába. (Folytatás a 3. oldalon)

THE TRUMPET

Published monthly by

**The Hungarian Baptist Conference
Of The American Continent
Co-operating with the
Greater Cleveland Baptist Association
— SBC —**
**12193 W. Pleasant Valley Road
Parma, Ohio 44130**

 Felelős szerkesztő — Editor in Chief
REV. DR. ALEXANDER S. HARASZTI
 Tel.: (404) 474-3686 (Office—Iroda)

 Szerkesztő Bizottság—Editorial Board
REV. DR. MIHÁLY ALMÁSI
 8758 Olde Eight Road
 Northfield Center, Ohio 44067
 Tel.: (216) 467-6495

REV. ANDRÁS HERJECZKI
 P. O. Box 5356 Lincoln Park, MI 48146
 Tel.: (313) 382-3735

Szerkesztőség—Editorial Office
8758 Olde Eight Road
Northfield Center, Ohio 44067
Telephone: (216) 467-6495

 Főmunkatársak—Co-workers
REV. GÉZA HERJECZKI
REV. GYULA KUN
REV. LAJOS OLÁH
Előfizetési díj—Subscription fee
Egy évre—For One Year
\$12.00, U.S. Dollars
\$15.00 Canadian Dollars
Over Seas Air Mail \$18.00 U.S.

 Send subscription: **Mrs. Maggie Marton**

 1162 Fort Street
 Lincoln Park, Michigan 48146

 Címváltozásukat kérjük jelentsék:
A SZERKESZTŐSÉGNEK
**A kéziratokat a szerkesztőség címére
kérjük küldeni!**
OFFICERS—TISZTVISELŐK
President—Elnök
REV. A. S. HARASZTI, M.D., Ph.D.
 Henry General Professional Building
 Stockbridge, Georgia 30281
 Telephone: (404) 474-3686 (Office)
 (404) 471-4183 (Residence)

Vice President—Alelnök
MRS. HENRY WERLE
 3 Basswood Road
 Willowdale, Ont., Canada M2N 2N2
 Telephone: (416) 222-3593

General Secretary — Főtákar
REV. ANDRÁS HERJECZKI
 1370 Michigan Blvd.
 Lincoln Park, Michigan 48146
 Telephone: (313) 382-3735

Dean of the American Hungarian School of
Theology — Baptist Seminary —
REV. MIHÁLY ALMÁSI, Th.D.
 8758 Olde Eight Road
 Northfield Center, Ohio 44067
 Telephone: (216) 467-6495

**Convention Evangelist—
Konvenció Evangélista**
REV. LAJOS OLÁH
 Kipling, Sask, S0G 2S0, Canada
 Telephone: (306) 736-2236

Treasurer—Pénztáros
MRS. MAGGIE MARTON
 1162 Fort St., Lincoln Park, Michigan 48146
 Telephone: (313) 386-4540

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

A szerkesztő rovata

Editors Column

A tavalyi Rámai Bibliai Konferencia indulója így kezdődik: *“Csak egy kis szikra kell, és lángra lobban a tűz . . .”* Döreség lenne azt állítani, hogy a *Lélek tüze*, vagy az *első szeretet tüze* kizárólag jó konferenciák hatására lobban föl, de az biztos, hogy egy jó konferencia hozzásegíthet a tűz föllobbanásához, vagy épp táplálásához.

Az áldás adója Isten. (A mi egymásnak címzett “áldásaink” vagy “átkaink” nem “fognak” — a szó misztikus-mágikus értelmében —, persze igen sokat árthatnak vagy építhetnek.) Isten viszont csak oda küld áldást, ahol békességben vannak együtt a testvérek (vö. 133. Zsolt.). Vonatkozik ez a családi közösségre, gyülekezetre, évi közgyűlésre és bibliai konferenciára egyaránt.

“Csak oda küld áldást az Úr és életet örököl!” Áldás és élet, mégpedig nem akármeddig tartó. Örök áldás és örök élet.

Ennek a különös áldásnak és életnek a feltételét szeretnénk teljesíteni nyári közösségi alkalmainkon, a detroit-i közgyűlésen, a rámai konferencián, a gyermek- és családi üdülés, a szemináriumi konzultációk és a táborozó konferencia alkalmával.

Elsősorban arra van szükség, hogy *együtt legyünk!* Ez áldozatot jelent időben és pénzben, de feltétele az áldásnak.

Aztán arra van szükség, hogy *éző* (vagy legalább is lángra lobbanni kész) *szívvel érkezzünk.*

A közös áldás feltétele a közös áldozat.

Építő szándékkal, szolgálatkészen, örömmel induljunk konferenciáznai, abban a biztos tudatban, hogy aki másokat felüdít, maga is felüdül.

Úgy gondolom, hogy azok, akik tavaly együtt voltunk Rámában, az Ige melletti elcsendesedés és az imádkozás alkalmait nem fogjuk elfelejteni. Emlékszünk az evangélicációs esték áhítatára, az ének, a zene és egyéb szolgálatok által nyert áldásokra, az éjszakai táborúzra, a vidám közös étkezésekre, talán egyik-másik finom étel ízeire is.

1982-ben éreztük, hogy az Úr tüze föllobbant közöttünk. *Tápláljuk ezt a tüzet, hogy el ne aludjék!* Bizonyá-

ra ez az egyik fő feladatunk az 1983-as nyári konferenciákon.

A szerkesztő rovata elsősorban közérdekű missziós kérdések boncolgatására van szánva. Ezzel a néhány sorral szeretném kiegészíteni azokat a hivatalos meghívókat, melyek ugyan tökéletesen előadják a tervezett események rendjét, de aligha tudják érzékelteni azt a várakozást, vagy a találkozás örömeinek beteljesedését, ami egy-egy konferenciához kapcsolódik — különösen is az amerikai magyarság körében, hisz itt olykor sokezer mérföldes utat kell megtenni ahhoz, hogy találkozzunk. Hozzuk mindnyájan szívünk melegét, hogy megnyugodjék rajtunk az Úr áldása, s hogy senki se legyen, aki úgy érezné, nem volt érdemes eljönni.

Dr. Almási Mihály

Akik közülünk eltávoztak

Those Who Have Passed Away

1983. április 29-én Clevelandban hosszantartó súlyos betegség után az Úrhoz költözött *Forrás Edéné* testvérünk.

A május 1-én megtartott gyászistentiszteleten mintegy 200-an vettek részt. Az alkalmi kórusban több mint 50-en énekeltek. A temetés május 2-án volt.

Mosolyárol, szeretetéről és áldozatkész szolgálatairól közismert testvérünk életútjáról és a gyászistentiszteletről A KÜRT következő számában részletesen is beszámolunk. Elköltözött testvérünk végakarata az volt, hogy *azok, akik emlékére, vagy koszorúmegváltásként* adakozni szeretnének, adományait a clevelandi gyülekezethez küldjék el, melynek sorsát testvérünk mindig is szíven viselte. A cím:

Hungarian Bethatni Baptist Church
 8758 Olde Eight Rd.,
 Northfield Center, Ohio 44067.

Az adományokat A KÜRT-ben is nyugtázni fogjuk.

“... Nyugalmat találtak a ti lelkeiteknek (Mt 11:29).

“*Bizonyára van jutalma az igaznak* (Zsolt 58:12).

Milyen a magyarokról alkotott kép Amerikában?

(Folytatás az 1. oldalról)

rika területére és az amerikai nép szívébe, a kongresszus külön határozata alapján. Többségében fiatalok voltak, köztük 3.000 egyetemi hallgató. Sokan voltak értelmiségiek, tanárok, orvosok, mérnökök; továbbá szakképzett munkások, kisiparosok, csak kevesen földművesek vagy mezőgazdasági munkások. Amerikai illetékes körök megállapítása szerint soha nem érkezett ezeknél jobban képzett bevándorlási hullám egy tömegben. A róluk alkotott jó vélemény megelőzte a jöttüket, azóta elért eredményeik és amerikai integrálódásuk pedig megalapozta ezt a jó véleményt. Őket nem törte meg az élet mire ideértek, nem úgy, mint a dipi-eket. Nem átmeneti időre jöttek, nem úgy, mint a századvég és századforduló földéhes nincstelenjei, akikről jól ismert a József Attila-i klissé és a számadat is: másfélmillió. Ez a megállapítás valószínűleg korrekcióra szorul azonban. Az 1980-ban kiadott "Harvard Encyclopedia of American Ethnic Groups" (Harvard University Press) "Hungarians" címszó alatt a 465. lapon ezt mondja: "1899-től 1914-ig ... körülbelül 458.000 magyarul beszélő bevándorló jött az Egyesült Államokba." Ezt a számot elég komplikált kalkuláció alapján állapítja meg Paul Benkart, a tanulmány írója. A bevándorlók és a visszavándorlók regisztrálása csak 1920 körül indult meg az USA-ban. Mégis a tényekhez közelekvőnek látszik az az állítás, hogy a múlt század ipari forradalma idején és a kiegyezés utáni időkben a század végéig nem jött az USA-ba egy millió ember Magyarországról, hogy ilyen módon kiadódjék a József Attila-i "másfélmillió". A két világháború között való bevándorlás kb. 15.000-re tehető 1925 és 1939 között, mert az első világháború után nagyon megszorították (1924. Immigration Act) a kelet- és déleuropai országokból való bevándorlást.

Az első világháború alatt nem volt bevándorlás Magyarországról. A Károlyi-féle szociáldemokrata forradalom és az 1919-es kommunista forradalom emigránsai nem gyara-

pították számottevően az amerikai magyarok számát. Hozzájárultak azonban igen nagy mértékben az amerikai "magyar image" formálásához élénk magyar egyleti tevékenységükkel és azzal is, hogy szüles amerikai körökben kritikus tudatformálást végeztek az őket követő Horthy-korszak irányában.

Amint láttuk, az **image** függ a bevándorló ember-anyagtól, de függ a befogadó közegtől is. Szeretnék arra is rámutatni, hogy függ a Magyarországról alkotott képtől és függ az amerikai magyarok egyéni magatartásától is.

Én már 1959 óta Georgia államban, Atlantában élek. Georgiában 3500 magyar amerikai él. Nagy Atlantában és környékén mintegy ezer. Van egy Hungarian Cultural Association of Georgia nevű magyar klub, amely időnként rendezvényeket szervez, kiállításokat rendez, újságokkal interjúkat készít, stb. Az átlag georgiai polgár azonban édeskeveset tud a magyarokról, kivéve azokról, akiket személyesen ismer.

Az én betegeim jó példát adnak erre: **Haraszty Ágoston**-ról (1821—1869) a műveltebbek még csak olvastak, **Zsazsa Gábor** nevét sokan ismerik a televízióból, **Janos Kadar** nevét is ismerik, csak azt nem tudják biztosan, hogy román kommunista vezető volt-e vagy magyar. A műveltebbek hallották **Admiral Horthy** nevét, meg **Francis Joseph**-ét. Az átlag georgiai számára a magyar-amerikaiak "szabadságharcosok", az otthoni magyarok pedig kivétel nélkül "kommunisták". Nagy megdöbbenéssel nézték meg a "**Billy Graham Magyarországon**" című videotapet, amelyet 1978-ban 325 amerikai és kanadai TV-állomáson mutattunk be, esti fő adás-időben egy teljes órán át angolul és magyarul. Utána a minneapolis-i központi irodánk 150.000 levelet kapott. Amerikai és magyar ismerőseink egyaránt meglepődtek azon, hogy Magyarországon vannak telefonok, és hogy az emberek be mernek lépni a templomokba. Pedig 1977. szeptember 3—10-ig csak kis baptista imaházakban prédikált Billy Graham. 1982. július 7-én a Magyar Televízió az ország nagynyilvánossága

előtt mutatta be Billy Graham debreceni díszdoktorrá avatását (1981. január 9.) 27 percen keresztül. Az oklevelet az 1538-ban alapított Debreceni Református Theológiai Akadémián dr. Bartha Tibor református püspök kezéből vette át. Hadd mondok el azt is, hogy Billy Graham lengyelországi útja (1978. október 6—16) után is bemutattunk egy videotapet. Ezután az előadás után 300.000 levelet kaptunk. A moszkvai igehirdetések után, (1982. május 7—13.) egymillió levelet kaptunk az amerikai közönségtől, pedig a videotapet még el sem készítettük. Az egymillió levélből 1700 kritizálta Billy Grahamet azért, hogy evangyélita létére ígért mert hirdetni Moszkvában. (Folytatjuk)

Dr. Haraszti Sándor

MEGHÍVÓ A RÁMAI TÁBOROZÁSRA

Invitation
to the Bible Conference
RAMA, ONT.

A Torontói Első Magyar Baptista Gyülekezet Rámai Tábora ez évben is megnyitja kapuit az üdülési és a testvéri közösségben épülni vágyó magyarok számára.

A hagyományos nyári események közül az első a 23. **HITMÉLYÍTŐ BIBLIAI KONFERENCIA**. Erre július 2—4-ig kerül sor.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a táborozás kiadásai azonosak a tavalai árakkal. (Regisztrációs díj 3.00 dollár, reggeli 2.00, ebéd 5.00, vacsora 4.00, szállás 2.00 dollár. Gyermekek részére kedvezményt adunk.) Takarót és lepedőt mindenki hozzon magával!

A konferencia témája: "Mert Te velem vagy" — 23. Zsoltár.

Ezt az alkalmat közvetlen megelőzi az Amerikai Magyar Baptista Theológiai Szeminárium évzáró közös konzultációja, július 1-én és 2-án délelőtt.

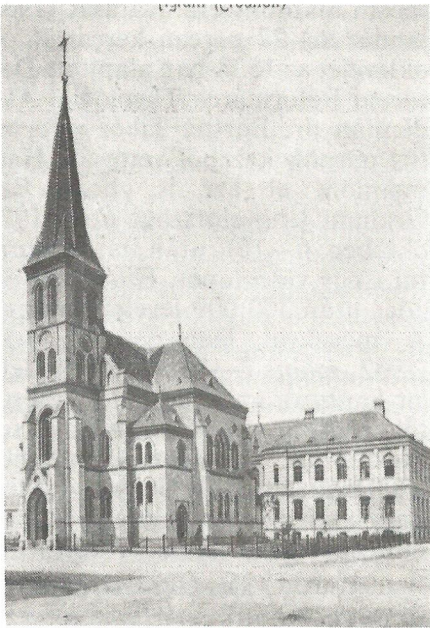
További tábori események: Családi üdülés: Július 17—24-ig. (A gyermekeknek csoportos igei foglalkozásokat szervezünk.)

A Táborzáró Konferenciát ez évben szeptember 3—5-ig tartjuk. A Szeminárium újabb konzultációját is itt tartjuk, 2—3-án.

Örömmel és gyülekezeti szolgálatokra készen jöjjetek!

Mindenkit szeretettel hívunk és várunk!

A táborbizottság

Billy Graham ebben a lutheránus templomban prédikált Zágráb (Jugoszlávia) városában 1967. július 9–11, hatezer embernek. A templom akkori lelkésze, Dr. *Deutsch Vladimir* ma püspök és teológiai tanár. Nagy tisztelettel emlékezett Billy Grahamre, mikor 1983. április 22-én meglátogattam Dr. Josip Horak társaságában (Dr. *Horak* a jugoszláviai baptisták elnöke. Ő és Dr. *Branco Lovrec* baptista kiadó tolmácsolták Billy Grahamet Zágrábban). Mindkettőjüket meghívtam Amsterdamba. 1967. július 9–11 között a baptista imaházban imaórát tartott *Billy Graham*, a lutheránus templomban és egy római katolikus iskola udvarán pedig tömegeknek prédikált (összesen tizenkétezer embernek).

Jugoszláviai látogatásom során (1983. április 20–25.) Dr. *Franjo Kuharic* cardinálisnak személyesen adtam át egy meghívót az *amszterdami Nemzetközi Evangélista Konferenciára*. Külön fogok beszámolni a kelet-európai szocialista államok egyházainak adott meghívásokról. Itt még csak annyit, hogy az állami hatóságok és az egyházak nagy várakozással tekintenek *Billy Graham* látogatása elé *Romániában és Bulgáriában*. Az időpont még nincs eldöntve, mivel Billy Graham évente 3000 meghívást kap különböző országokból, de a romániai és bulgáriai meghívásoknak eleget fog tenni. (Dr. *A. S. Haraszi in Zagreb, Yugoslavia*. *Billy Graham preached to a total of 12,000 people, July 9–11,*

1967. He held a prayer meeting in the Baptist Church Saturday morning, preached in the above Lutheran Church Saturday evening to 6,000 people. Then on Sunday morning,

in a heavy downpour, on the yard of a Roman Catholic School, he preached to 6,000 people in an open-air evangelistic service.)

Dr. Haraszi Sándor

Meghívó

Szeretettel hívunk és várunk minden magyar baptista testvért és érdeklődőt a **Detroiti Első Magyar Baptista Gyülekezet** (1362 Chandler Ave. Lincoln Park, MI 48146) folyó év **június 19–26-ig** megrendezésre kerülő **75. éves jubileumi alkalmaira**. Az **Amerikai Magyar Baptisták Konferenciája évi rendes közgyűlését** a detroiti gyülekezet meghívása alapján ugyanazon a héten — a jubileumi ünnep keretében — **június 24–26-ig tartja**.

A jubileumi alkalmak ünnepi megnyitására június 19-én, vasárnap 11 órakor istentisztelet keretében kerül sor. A hét minden estéjén (7 órai kezdettel) **történelmi megemlékezésekre, evangélizáló és hitmélyítő előadásokra, ének-, zenekari- és egyéb szolgálatokra** kerül sor. Alkalmunk lesz arra, hogy tanulmányozzuk a **Jubileumi Kiállítást**.

A **Wardi Találkozót** június 23-án, csütörtökön du. 3–6-ig tartjuk.

Az **Amerikai Magyar Baptisták Konferenciájának 4. évi Közgyűlése június 24-én, pénteken délután 2 órakor ünnepi megnyitóval veszi kezdetét**. Pénteken és szombaton délelőtt a különböző konferenciái ülészakokra kerül sor. A szombat délután szabad; városnézésre, rokonlátogatásra. A Konferencia záró istentisztelete június 26-án, vasárnap este 7 órakor kezdődik.

*

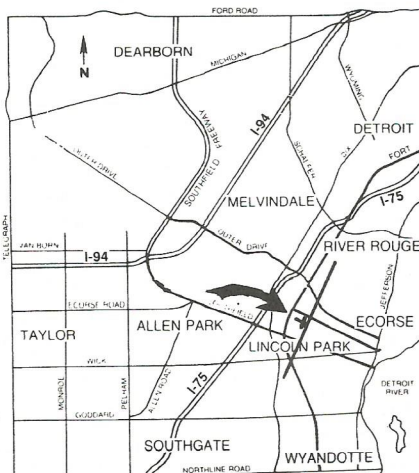
Az ünnepi hét előadói lesznek: Dr. Haraszi Sándor (elnök), Herjeczki András (főtitkár), Dr. Almási Mihály (dékán), Bogár József, Herjeczki A. Géza, Kun Gyula, Hunter-Vadász János, magyar lelkipásztorok, Dr. Eugene Bragg, Dr. Larry Martin, a SBC képviselői, Rev. Delino M. Eslinger, az ABA képviselője.

A **jelentkezéseket legkésőbb június 1-ig kérjük**. Korlátozott számban, a jelentkezések sorrendjében családnál is tudunk szállást biztosítani, a vendégek többsége azonban szállodákban, motelekben találhat elhelyezést. Az elszállásolás, vagy a repülőtérről való transzportálás ügyében szíveskedjék hívni: **Mrs. Maggie Martont** (313) 386-4540, 1166 Fort Str. Lincoln Park, MI 48146), vagy **Mrs. Rose Mary Jakobot** 1606 Detroit Str. Lincoln Park, MI 48146 (313) 388-3696 számon. A Közgyűlés ideje alatt a gyermekek számára külön foglalkozás lesz.

A vendéglátó gyülekezet a Közgyűlés résztvevőinek díjmentes reggelivel szolgál.

**MINDENKIT
SZERETETTEL
HÍVUNK ÉS VÁRUNK**

Herjeczki András
lelkipásztor,
az AMBK főtitkára

A mellékelt térképen imaházunkat a nyíl jelöli, 1362 Chandler Ave., a Cicotte Str. kereszteződésénél.

NŐI ROVAT

Women's Column

HARMADIK ŐRVÁLTÁS

The third watch

Gyerekkorom egyik érdekes emléke a parádés őrségváltás a budai várpalota udvarán. Szép látvány volt, szerettük nézni a díszes ruhákat és hallgatni a pattogó vezényszavakat. De ez csak parádé volt, a valódi őrségváltás nehezebb és komolyabb dolog ennél. Aki volt katona, az tudja, hogy mi az őrség, s lehet, hogy keserves emlékei vannak róla. De még inkább tudja, mi az őrváltás, mert a szolgálat átadása mindig megkönnyebbülést jelent.

Oláh Lajosné

A bibliai időkben, a falakkal körülvett városok kapuinál éjjelente örök vigyáztak, nehogy az ellenség, vagy egy-egy rabló banda váratlanul az alvó városra törjön. A király lakosztályát is örök vették körül. Az őrséget háromszor váltották. Dávid király gyakran említi ezt zsoltáiraiban. Nyugtalan, álmatlan éjszakáin hallgatta az örök közeledő és távolodó lépteit, feltörő sóhajtását megörökíti az írás: "Várom az Urat, várja az én lelkem, jobban, mint az örök a reggelt." Vagy hálaadásra buzdult: "Éjfélkor felkelek, hogy hálaadjak Néked!" Milyen jó volna, ha a zsoltáros király példája nyomán mi is elmondhatnánk: "Őrváltásról Rólad elmélkedem!"

Nemrégem olvastam egy újsághírt arról, hogy Törökországban váratlanul összeomlott egy hétemeletes ház, mégpedig hajnalban, amikor lakói még aludtak. Számukra elérkezett a végület órája. Megdöbbenő volt olvasni ezt a hírt! Ennél csak az volt döbbenetesebb, amikor a hegyek között utazva, a B. C. -be vezető úton megláthattuk azt a kővel borított helyet, ahol a húsz év előtti szörnyű hegyomlás egy egész kis várost temetett el. Őket is hajnalban

érte a vég, és sűrű lett a félhegynyi, nagy tömegű kő, amely rájuk zúdult. Fejfa helyett közös emléktábla őrzi a kősrba nyugvó halottak neveit. Örök titok, hogy észrevették-e a veszélyt, s hogy milyen rémület töltötte be őket utolsó perceikben. Biztos, hogy számukra az az éjszaka a világ végét jelentette! Vajon hányan voltak készen közülük?

Önkéntelenül is eszünkbe jut ez az ige: "Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok, mikor érkezik meg a háznak ura; este-é, éjfélkor, vagy kasszókor, vagy reggel!" (Mk 13:35). Vagy ez: "Boldog az a szolga, akit az ő Ura vigyázva talál. . . Ha megjő a második őrváltáskor, és ha a harmadik őrváltáskor jő meg, és úgy találja őket, boldogok azok a szolgák!" (Lk 12:37-38).

Isten naptára, Isten időszámítása nem azonos a mienkkel. "Ezer esztendő előtted annyi, mint a tegnapi nap, amely elmúlt és mint egy órársi idő éjjel", — olvassuk Mózes imádságában, a 90. Zsoltárban. Miből tudjuk hát meg, mennyi idő múlva következik a harmadik őrváltás? — Sokan keresnek erre magyarázatot. Sokféle feltételezést, elképzelést olvastunk már erről. De mivel ezek nem egyértelműek, és mivel nem a mi dolgunk tudni az idöket és alkalmakat, két dolgot tehetünk:

1. Építsünk teljesen az Ige szavára! Kísérjük figyelemmel az utolsó idök világosan leírt jeleit, készüljünk vigyázva és imádkozva!

2. Figyeljük a jeleket saját életünkben is! Megtalálhatjuk ott az őrváltások idejét. Minden őrváltás egy-egy figyelmeztetés; múlik az éjszaka, múlik az idő, az élet!

Mik ezek az őrváltások? Életünk különböző szakaszai. Egy-egy felejtetetlen, nagy próba — betegség, műtét vagy gyász —, amikor azt hittük, hogy ez már a vég. Amikor úgy látszott, hogy az első őrváltáskor viszt el az Úr, de kegyelme átsegített rajta és megtartott. Aztán jött a második, amikor már-már átléptük a végső küszöböt, de Isten újra meghosszabbította életünket. Azóta hányan maradtak a második őrváltás után olyan állapotban, hogy az ész és a lélek nem úr többé a roncs test felett, se nem tudják kihasználni a hátralévő időt!

Az egyik kórházi szobának hosszú idő óta három idős ember a lakója. Az egyik csak mosolyog, de

nem sokat tud a világról, a másik a székhez kötözve apróságokkal játszadozik, és nem ismeri meg hozzátartozóit sem. A harmadik sem ismer senkit, és képzeletben teljesen a múltban él, farmermunkát végez a lovaival, és le kell kötözni, mert mindig menni akar. A szemben levő szobában egy csontig soványodott rákos néni azokat hívja fennszóval, akik már rég meghaltak. A látogató hiába akar vigasztaló szavakat mondani, ők már nem tudnak erre figyelni. Egyedül az imádság az, ami megindítja őket. Milyen szomorú dolog, hogy bár a második őrváltáskor itt maradtak, nem tudnak készülni a harmadikra, a végsőre, ami pedig feltartóztatlanul közeledik!

Idős, középkorú, vagy ifjú testvérem, nem komoly figyelmeztetés ez nekünk? Vajon hol tartasz, melyik őrváltásnál? Felismered-e életednek meglátogatásait, amik nemcsak figyelmeztetői, de őrei is lelkednek?

Figyeljük az őrváltásokat az útleltre érett világban, de saját életünkben is! Legyünk hasonlók az okos szüzekhez, vagy a boldog szolgákhoz, akik eberek maradnak akkor is, ha csak a harmadik őrváltáskor érkezik meg az Úr! Ne feledjük, hogy legyen bár életünknek ideje hetven, vagy ha feljebb, nyolcvan esztendő, olyan gyorsan tovatűnik, mint egy órársi idő éjjel.

Oláh Lajosné

HIRDETÉS

A Torontói Első Magyar Baptista Gyülekezet zenekara készített egy kazettát (tape), melyen evangéliumi énekek, hangszerszólók és különféle zenekari fölvételek találhatók. A kazetta forgalmazásával a Gyülekezet a zenekar gitárosát bízta meg. Címe:

Kornél Kuti

3128 Constitution Blvd.

Mississauga, Ont. L4Y 2Z3.

A hangszalag ára (kiváló minőségű kazettákon) 8 kanadai dollár.

Úgy gondoljuk, hogy sok megrendelést kapnak a torontói testvérek, ugyanis a KÜRT szerkesztősége gyakran kap olyan leveleket, melyekben hangszalagokat kérnek.

A hír bizonyára örömet okoz sokaknak — többek között pl. Mészáros Imre testvérnek és családjának (Vancouver, Kanada), akik már hónapokkal ezelőtt kértek tőlünk ilyen kazettát.

ÚJ TÖRTÉNELMI EMLÉKGYŰJTEMÉNYÜNK

(Our new Historical Archives)

Az elmúlt évben gyakran olvashattunk új *Történelmi Emlékgyűjteményünkkel* kapcsolatos híreket A KÜRT hasábjain. Legutóbb egy igen apróbetűsre sikeredett *Fölvívást* is közöltünk, melyben újból kérjük Olvasóinkat, hogy küldjék el régi könyveiket, fényképeiket, az amerikai magyar múltat idéző tárgyaikat, új *Történelmi Emlékgyűjteményünk* számára (8758 Olde Eight Rd., Northfield Center, Oh 44067).

Időről-időre megköszöntük az adományokat. Itt az ideje azonban annak is, hogy egy összegző ismertetést adjunk munkánkról.

Arról, hogy hogyan alakult meg a gyűjtemény, több ízben beszámoltunk (A KÜRT 1982. szept. 10–11. old., A KÜRT 1983. ápr. 6–7 old.). *Rev. Major Mihály* lelkipásztor testvér hagyatéka mellett a következő lelkipásztoroktól (illetve özvegyeiktől) kaptunk hagyatékot vagy adományt: *Rev. Balla György*, *Rev. Bretz Emil*, *Rev. Lant Emil*, *Rev. Matus József*, *Rev. Molnár Antal*, *Rev. Révész László*, *Rev. Szabadi F. Gusztáv* és *Rev. Vér Ferenc*.

Nem sorolom föl itt azokat a testvéreket (nem lelkipásztorokat), akik szintén igen értékes anyagokkal gazdagították gyűjteményünket, mint ahogy nem említem név szerint a jelenleg is működő lelkipásztorokat vagy azokat a nem magyar adományozókat, akik a Szemináriumi Könyvtár részére magyar, angol és német nyelvű teológiai könyveket adományoztak.

Arra természetesen nincs mód, hogy valamiféle leltárt közöljünk itt, de azért szeretnék néhány alapvetően fontos anyagra utalni — már csak azért is, hogy azok a testvérek, akik még gondolkodnak, vajon érdemes-e elküldeni Clevelandba, az "amerikai Debrecenbe" régi emlékeiket, kedvet kapjanak ahhoz, hogy saját értékeik rangos ősök emléktárgyai közé sorozzanak.

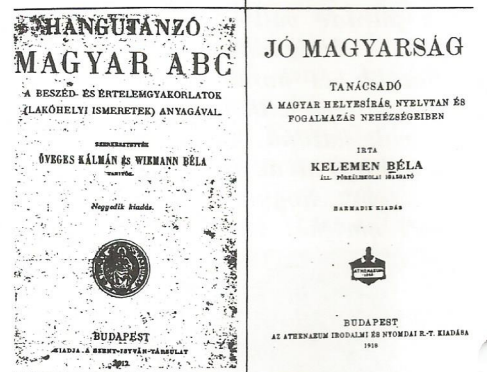
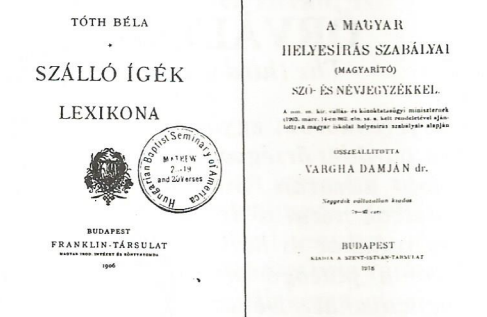
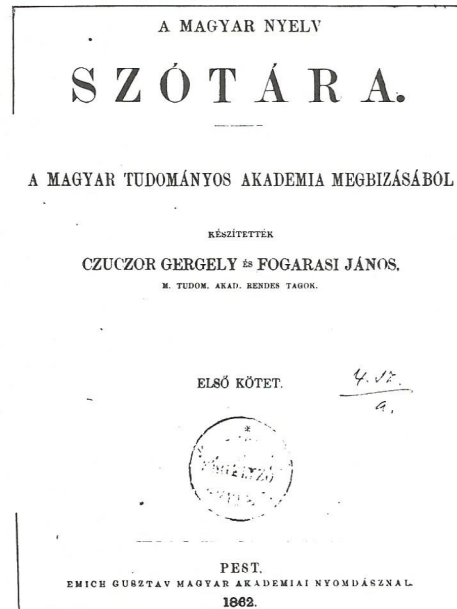
RÉGI MAGYAR KÖNYVEK

Néhány címet és kiadási évet említek csupán:

Czuczor-Fogarasi: A magyar nyelv szótára, Pest, 1862; *Ballagi*: A magyar nyelv teljes szótára, Pest, 1876; *Novák*: Magyar irálytan és olvasókönyv, Budapest, 1896; "A Franklin

kézi lexikona", Budapest, 1911; *Kelemen*: Jó magyarság ..., Budapest, 1918; *Vargha*: A magyar helyesírás szabályai, Budapest, 1918; *Tóth*: Szállóigék lexikona, Buda-

pest, 1906, vagy éppen *Shakespeare* magyarul (A velencei kalmár) *Ács* fordításában, *Csiky* előszavával, Budapest, 1911.

THEOLÓGIAI SZAKKÖNYVEK, JEGYZETEK

Angus: Bibliai kézikönyve, Budapest, 1876; *Csizmadia*: Bibliai szökönyv, Debrecen, 1910. *Több, mint húsz kötet géppel írott magyar teológiai jegyzet*, a régi Amerikai Magyar Baptista Theológiai Szeminárium bélyegzőjével, *Rev. Vér Ferenc*, *Rev. Major Mihály* vagy éppen *Rev. Matus József* jegyzeteivel. Ezek

A MAGYAR EVANGÉLIUMI RÁDIÓ ISTENTISZTELETEI

MINDEN VASÁRNAP REGGEL 1/2 8-tól 8-ig

a C.H.I.N. — FM 101-en

Cím:
HUNGARIAN GOSPEL MISSION
P.O. 159,
Postal Station "P"
Toronto, Ont. Canada M5S 2S7

Örömmel fogadunk 8 perces igehirdetéseket, énekkari számokat, szavakatoktat stb. hangszalagon (nem kazettán). Kérjük, hogy imádkozzanak értünk és szeretetükkel támogassanak bennünket!

A KERESZTYÉN MISSIO TÖRTÉNELME

ISKOLÁK, MISSIO OSZTÁLYOK ÉS MAGÁNYOSOK HASZNÁLATÁRA

SZERKESZTETTE: **OROSZ ISTVÁN** SZEMINÁRIUMI IG-TANÁR

CLEVELAND, OHIO 1954

VEZÉRFONAL

a szónoklat tanításához

ÖSSZEÁLLÍTOTTA **OROSZ ISTVÁN**

1918 CLEVELAND, OHIO U. S.

ELBESZÉLÉSEK

A MAGYARORSZÁGI PROTESTÁNS EGYHÁZ HITBAJNOKAINAK ÉS VÉRTANUINAK ÉLETÉBŐL.

ÍRTA **FARKAS JÓZSEF**

BUDAPEST, HÖRNYÁNSZKI VIKTOR CS. ÉS KIS. ÖTTYÁRI KÖNYVTÖRŐSÉG.

Dr LUTHER MÁRTON

HÁROM ALAPVETŐ REFORMÁTORI IRATA - 1520.

1. A SZENT SZÖVEG KÉRDÉSEI SZERINTŐZÉS
2. AZ ÉVŐKÉZ BAPTISTA FÖLDGÖMB
3. A KÉRDÉSEK ENGER NEARATÁSAI.

ÍRTA **Dr MASZTIA ESTER** és **STROMP LÁSZLÓ**

BUDAPEST, HÖRNYÁNSZKI VIKTOR CS. ÉS KIS. ÖTTYÁRI KÖNYVTÖRŐSÉG.

SZENT

BIBLIA,

AZAZ

ISTENNEK

Ő ÉS ÚJ TESTAMENTOMÁBAN

FÖGLALTATOTT EGÉSZ

SZENT ÍRÁS.

MAGYAR NYELVRE FORDÍTotta

KÁROLI GÁSPÁR.

AZ

Ő ÉS ÚJ SZÖVEGÉGI

SZENTIRÁS

A VULGATA SZERINT.

ÉVŐKÉZ SZERKESZTÉSÉVEL

KÁLDI GYÖRGY FORDÍTÁSA NYOMÁN.

JEGYZETEKSEL

ÁLLÓFÖLDEK

AZ APOSTOLI SZÉK JÓVÁHAGYÁSÁVAL.

Mozdók, változatlan kiadás.

EGER, 1892.

KYŐNYÖLT AZ ÉSŐT LÉVŐK É. SZÖVEGŐSÉGÉN

legtöbbje 200 oldal körüli könyv. Igen alapos jegyzetanyag. Egyszer talán még módunk lesz arra, hogy is-

LATIN NYELVTAN

I. ALAKTAN

ÍRTA **Dr CSÉNGERI JÁNOS**

1904. ÉVI BŐJTI SZENTBESZÉDEK

LIBRARY

BUDAPEST, HÖRNYÁNSZKI VIKTOR CS. ÉS KIS. ÖTTYÁRI KÖNYVTÖRŐSÉG.

KRISZTUS ISKOLÁJA

1913

HOCK JÁNOS

1904. ÉVI BŐJTI SZENTBESZÉDEK

BUDAPEST, 1904.

mertessük. (A régi szemináriumban a jegyzetkészítés terén Warga Oszkár és Orosz István teológiai tanárok viszik el a pálmát.)

PÁRBESZÉDEK

és

Csoport előadások gyűjteménye

1. KÖTET

ÁRA \$2.50

NEW YORK CITY, 1928

SHAKSPERE

A VELENCEI KALMÁR.

FÖLDÖZTTE **ÁCS ZSIGMOND**

BEJEGYZETÉSEK **CSIKY GYÖRGY**

BUDAPEST, FRANKLIN-TÁRSULAT, 1904.

BIBLIÁK

Régi Károli és Káldi, újabb és legújabb magyar fordítások, és természetesen sokféle angol, német megspanyol Biblia.

FÉNYKÉPEK

Konferenciái és gyülekezeti képek, ének- és zenekarok, ünnepi alkalmak, lelkipásztor családok, magyar misszionáriusok, bemerítések, templomok, imaházak, kirándulási és táborozási képek, szemináriumi tanárok, diákok — és sorolhatnám.

AMERIKAI MAGYAR BAPTISTA NYOMTATVÁNYOK

Énekeskönyv sorozat (ez is külön tanulmányt igényelne). Amerikai magyar baptista lelkipásztorok prédikációs és verses kötetei, 400 oldalas csoportjelenet gyűjtemény, életrajzok, történelmi munkák, évkönyvek, rádiós igehirdetések kötetei, vitairatok, röplapok, traktátusok, programok, meghívók stb. Jelentős anyagunk van *nem baptista amerikai—magyar kiadványokból is.*

KÉZIRATOK

Prédikáció vázlatok, jegyzetfüzetek, rádiós igehirdetések, levelek, jegyzőkönyvek, pénztárkönyvek, stb.

TÁRGYI EMLÉKEK

Régi gyülekezeti bútordarabok, úrvacsorai készletek, terítők, magyar és amerikai zászlók, Trianon előtti magyar térképek, diplomák, konferenciái jelvények, több mint félszáz magnótekerics rádiós igehirdetésekkel, irodai eszközök (pl. magyar betűs írógép a századforduló idejéből, ősi ceruzahegyező, vagy épp tintatartó, lelkipásztori névtábla, földgömb, bélyegzők), de van pl. magyar vőlegény ing és gyülekezeti jubileumi emléktányér is.

Valaki azt mondta nekem, megvárja, hogy mi lesz ebből a gyűjteményből, aztán majd eldönti, hogy ideadja-e a nála levő anyagot. Hát ez lett. S hogy még mi lesz, az rajtunk áll, amerikai magyar baptistákon. Hogy milyen lesz az állandó kiállítás, abból egy kis ízelítőt kaptak A KÜRT olvasói az 1983. januári szám 6. oldalán (ahol 6 fényképet közöltünk az ideiglenes kiállításról, mely ma is megtekinthető), akik pedig eljöttek Clevelandba, vagy eljönnek, megnézhetik vagy megnézhetik, hogy hogyan alakul a gyűjtemény.

Theologiai Szemináriumunk szervezeti szabályzata a mindenkori dékánt teszi felelőssé a Történelmi Emlékgyűjteményért. Ez a kitétel gyakorlatilag azt jelenti, hogy neki kell csinálni mindent. Nos, én szívesen csinálom, feleségem is — s mint sok más munkát, ezt is ingyen és szeretettel. Mint látható, nem egészen hiába. Nem magunknak kérünk hát, amikor elmondjuk, hogy korszerű tárlókra, polcokra, szekrényekre lenne szükség. Várjuk azoknak a testvéreknek a segítségét is, akiknek nincsenek régi képeik, de ha engednek az Úr indításának, tudnak egy csekket küldeni. Azok, akik szeretnék elősegíteni, hogy értékes emlékeinket biztonságosan őrizhessük és bemutathassuk, küldjék el adományaikat az Amerikai Magyar Baptista Theologiai Szeminárium pénztárosa címére (Mrs. Lidia Herjeczki, 1370 Michigan Blvd., Lincoln Park, MI 48146). A csekkre írjuk rá: "Történelmi emlékgűjtemény!"

Köszönjük testvéreink támogatását.
Dr. Almási Mihály dékán

MISSZIÓ FÖLDEKRŐL

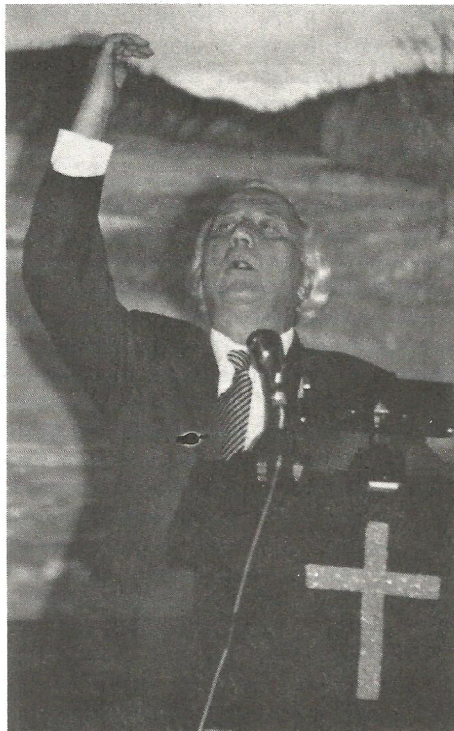
From the Mission Field

DETROIT

Ökumenikus Magyar Virágvasárnapi Konferencia

volt március 27-én Detroitban. Dr. Trombitás Dezső teológiai magántanár, a Hollywoodi Magyar Református Gyülekezet lelkipásztora Cali-

Nt. Trombitás Dezső a Magyar Ökumenikus Virágvasárnapi Konferencián ígét hirdet a Detroiti Első Magyar Baptista Gyülekezetben (1983. március 27.). (Rev. Dr. Dezső Trombitás is preaching in Detroit at the Hungarian Okumenical Conference on the Palm Sunday, First Hungarian Baptist Church, March 27, 1983).

forniából volt a vendégünk. A különböző magyar egyházak lelkészei és papjai, valamint az egyesületek vezetői már pénteken este találkoztak mintegy 33-an Dr. Trombitás Dezsővel, aki egy igen magasszintű előadást tartott "Az emigráció mint válság és feladat" címen. Vasárnap délelőtt a magyar református templomban angol és magyar nyelvű istentiszteleten, este pedig a magyar baptista gyülekezetben hirdette Isten megújító kegyelmének örömeit. Ilyen méretű összefogás nem volt még a magyar gyülekezetek kö-

zött Detroitban. Imádkozunk azért, hogy a jó kezdetnek legyen áldásos folytatása. A közösen megvallott hitvallomás: hogy "Jézus Krisztus úr az Atya Isten dicsőségére" erőteljesebb

Egy gyülekezetben négy generáció

(Four generation in one Church)

A hívő ember számára az imaház a második otthon. A gyülekezet egy nagy család, ahol a megosztott teher csak fél teher, a megosztott örömmel kettős örömmel lesz. A Detroit-Lincoln Park-i gyülekezetben ritka szép alkalomban volt részünk április 24-én, amikor két születésnapot ünnepeltünk. Ifj. Jakab Dániel testvérék boldog örömmel hozták elsőszülött kisgyermeküket, hogy egy éves születésnapján együtt adjunk hálát a kis Danikáért, aki a legfiatalabb a gyüle-

és messzebbre hangzó. Emelte az ünnep színvonalát az ének és zenekar szép szolgálata.

A virágvasárnapi konferencián közreműködtek a következő lelkipásztorok: Nt. Dr. Trombitás Dezső, Ft. Ábrahám Dezső, Nt. Bogár József, Nt. Szirmai József, Nt. Végvári Basil, Nt. Lőrincz István, Nt. Herjeczki András. H. A.

*

ban a gyülekezetben legyenek együtt ez már nem mindennapos esemény. Még azt is hozzá kell tennem, hogy nemcsak egy gyülekezetben vannak, hanem annak a gyülekezetnek élénjáró és vezető tagjai is, és mind beszélnek magyarul.

Wentz mamának van a gyülekezetben: két gyermeke, három unokája és 7 dédunokája. Ezek közül a fia diakónus, az egyik unoka és egy unokavő gyülekezeti elöljáró, egy másik unoka, Mrs. Maggie Marton immár

A Wentz család a nagymama 90. születésnapján. (The Wentz family on the 90th birthday of the grandmother.)

kezetünkben, és ugyanezen a napon ünnepeltük a gyülekezet legidősebb tagjának, özv. Wentz Györgyné testvérnek 90. születésnapját.

Ezt az önmagában is nevezetes és bensőséges alkalmat az tette különösen kedvessé, hogy a két jubiláló közeli rokonságban van egymással; mert az egy éves Danika dédunokája a 90 éves dédnagymamának. Szép volt a négy generációt együtt látni az Úr lábainál. Mások is ünnepeltek már 90 esztendő, de hogy a 90 esztendő és minden vasárnap imaházba járó dédnagymamának gyermekei, unokái és dédunokái ugyanab-

25 éve vasárnapi iskolai főtanító és Szövetségünk pénztárosa, de kikerül még a családból három vasárnapi tanító, egy orgonista és egy karmester is. Amikor a lelkipásztor — Herjeczki András — üdvözlésül felolvasta a 128. Zsoltárt, boldogan láttuk annak igazságait beteljesedve: "Imé így áldatik meg ... aki féli az Urat. Megáld téged az Úr a Sionról, hogy boldognak lássad Jeruzsálemet ... és meglássad fiaidnak fiait".

A teljes családi kör a négy generáció: 45 személy, ebből 18-an itt élnek gyülekezetünkben, mint ez a képen is látható. — A Krónikás —

CARACAS

Venezuela (New Brunswick)

Lapzártakor vettük a hírt, hogy *Lozsán Jánosné* született *Konrádi Erzsébet* — Lant Emil lelkipásztor testvér sógornője — Venezuelában elhunyt.

Mrs. Mária Szerencsi (New Brunswick) kedves levélben emlékezik meg elhunyt testvérünkről és családjáról. Idézünk a levélből.

“Az 1920-as években Konrádi Erzsébet testvérnővel az újpesti gyülekezetnek voltunk tagjai.

Erzsébet hűséges tagja volt a biblióráknak, énekkarnak. Férjhezmenetele után kivándoroltak, először Svájcba, majd Franciaországba, onnan pedig tovább.

Édesanyja *Konrádi néni* szintén velem egy gyülekezetben, a rákospályai gyülekezetben élte példaadó keresztyén életét. Jelenleg a hajdúböszörményi szeretetotthon lakója és szellemi-tesztifrisességben az elmúlt évtizedét (Békehírnök közlése).

Az akkor még gyülekezetünkhöz tartozó *Konrádi néni* elvesztette a kapcsolatot “vándorló” gyermekével.

Én 1959. január elején érkeztem Caracasba, Venezuela fővárosába. Alig kétheti ottidőzésem alatt kopogott valaki az ajtómon — egy fiatal fiú!

Megszólal a fiú: “Enyim mama, maga barátnő!” Mondom neki hát hozd el akkor a mamádat hozzám!

Másnap el is jöttek “Enyim mama” a fiával és ő volt a Konrádi Erzsébet, Lozsán Jánosné. Nagy volt az örömünk, és hálát adtunk a csodálatos vezetésért.

Azóta tartottam vele a kapcsolatot, férje már meghalt, ő hűséges maradt Urához, az Iratmisszió hűséges olvasója és áldozatos támogatója maradt életében. Amíg írni tudott, sohasem feledkezett meg a testvéri szeretetről, mert annak hiányát érezte Venezuelában, nem lévén ott magyar testvérek. A mama is megtudta a leánya hollétét és boldog volt a vezetésért.

Ennyivel tartozom én is az Ő emlékének!” *Mrs. Mária Szerencsi*

SAO PAULO, Brazília

Törő Margit testvérünk Sao Paulóból küldött egy beszámolót, az ottani Magyar Baptista Gyülekezet

kedves ünnepéről. Az 1982-es szilveszter esti istentisztelet keretében köszöntötte a gyülekezet *Kólya Elek* testvért és feleségét *Fodor Margitot*, akik házasságkötésük 60. évfordulóját ünnepelték. Idézek a beszámolóból:

Testvéreink a gyülekezet alapító tagjai közül valók. A virágokkal gyönyörűen feldíszített imaház a gyüle-

Kólya Elek testvér és felesége; Fodor Mária, 60. házassági évfordulójukon. 1982. december 31, Sao Paulo Brazília. (Mr. and Mrs. E. Kólya on their 60th wedding anniversary, December 31, 1982 Sao Paulo, Brazilia.)

kezeti tagokkal, rokonokkal és jóbarátokkal megtelne várta a Kólya házaspár és közvetlen hozzátartozóik megérkezését. Kólya testvérek orgonaszó mellett vonultak be a terembe. Lelkipásztorunk imádkozott, majd köszöntötte az ünnepeltek. Ezután különféle szolgálatok következtek, többek között egy hegedű duett, melyet *Kólya Zoltán* és felesége adott elő orgona kísérettel, majd a magyar énekkar szolgált. Lelkipásztorunk, *Rev. José Ferreira dos Santos* üdvözlétéhez csatlakozva köszöntötték testvéreinket a vendég lelkipásztorok, *Rev. Nagy István* és *Rev. Tiago Nules Lima*, valamint *Nagy Ferenc* diakónus testvér, aki ajándékot is adott át a Kólya házaspárnak. Az ünnep imával zárult, ami után jubiláló testvéreink gazdagon megvendégelték a jelenlevőket.

Törő Margit testvérünk ezek után arról ír, hogy a házaspárt szoros szálak fűzték *Baranyai Mihály* lelkipásztorhoz, aki annak idején mindkettőjüket bementette, s ő tartotta menyezői istentiszteletüket is. Soha nem felejtik el, amit akkor mondott *Baranyai testvér*: “Ha fekete fellegek

tornyosulnak fölöttetek, legyen bizodalmatok Istenben!” — Testvéreink 1928 óta élnek Braziliában. Hűséges munkatársai a gyülekezetnek. Kólya testvér diakónus, Margit néni pedig a nőegyleti munkában igen aktív, no meg vendégszeretetéről híres.

Törő Margit testvérnek köszönjük a beszámolót. *Kólya testvéreknek pedig A KÜRT szerkesztőség nevében is kívánjuk a jó Isten áldását!* (Dr. A. M.)

KIPLING Miért éppen Kiplinget választotta?

Fájdalmas, de nekünk kiplingieknek mégis szép, örökre szép esemény volt 1983. április 21-én. *Rev. Basil Medgett testvértől, Manitoba és Saskatchewan tartományok area miniszterétől vettünk búcsút*, aki fiatalon és olyan hirtelen ment el az örökkévalóságba.

Alig 59 évesen. *Por-sátorát a Békevár — Kipling határában lévő baptista temetőben helyeztük el, egy díszsírhelyen.* *Ilonka István testvér mellett, elköltözött testvérünk határozott kérésére.*

Rev. Basil Medgett

A temetés két részből állt. Először *Reginában* a First Baptist Churchben volt gyászistentisztelet. A gyászoló család mellett jelen volt a *Nyugat-Kanadai Baptista Szövetség vezetősége*, élén *Rev. Douglas N. Moffat* executive miniszterrel. Jelen voltak *Alberta és British Columbia tartományok area miniszterei*, lelkipásztorok és számosan a testvériség közül. Kiplingről egy kis csoport, tizen voltunk jelen. A fenségesen szép, evangéliumi szellemű gyászistentisztelet mindenben elhunyt testvérünk végakarátának megfelelően volt levezetve.

A gyászistentisztelet befejeztével a First Baptist Church vezető lelkipásztorának, *Dr. Georg Baxter* testvérnek a kíséretében kivittük *Rev. Basil Medgett* testvért Kiplingbe. A gyülekezet tagjai az imaháznál vártak bennünket. Ott csatlakoztak a koporsót szállító gépkocsihoz. Kimentünk a mintegy tizenkét kilométerre lévő, jól gondozott temetőbe. Ez a temető a szabad préri, a refor-

mátus temető mellett van. Ezekben a temetőkben majdnem kizárólag Magyarországról jött elhunytaknak, vagy ezek utódainak a sírja van.

A sírnál *Dr. Georg Baxter* testvér mondott rövid beszédet. Azután felkérte a gyülekezet angol nyelvű pásztorát, hogy olvasson ígét. Engem pedig arra kért, hogy imádkozzam magyarul. Az imádság után *Baxter* testvér meghatódva és meghatódottságot kiváltva mondta a jelenlevők felé, hogy *Basil Medgett testvérünk ma először értette a magyarul mondott imát.* Azután az ő áldásmondásával zártuk a két részből álló gyászistentiszteletet.

Miért éppen Kiplinget választotta? Ezt igazában csak ő tudja egyedül. Van azonban, amit mi is tudunk. Isten tudtával és bizonyára jótetszésével történt. Tudtuk, hogy nagyon szerette a kiplingi gyülekezetet és a gyülekezet is őt, őket. Mint szeme fényét, úgy védte és támogatta a magyar nyelvű missziót. Area minisztersége alatt értük el, hogy a szövetség havonta 300 dollárral támogatja a kiplingi gyülekezetet. Enélkül a támogatás nélkül nehéz volna a két lelkipásztor család anyagi terhéét biztosítani.

A reginai helyi újságban megjelent ismertetőben olvasható, hogy különösen is érdeklődött a történelem tanulságai és korunk problémái iránt. Ha ezekhez még hozzá teszem,

APÁK NAPJA

(Father's Day)

Előző számunkban az édesanyákat köszöntöttük, most az édesapákra gondolunk. Fiatalokra, idősekre, élőkre és holtakra. Ebből az alkalmából közöljük az alábbi verset:

Könnyek — egy temetés ürügyén

... És hullt a rög és döngött a koporsó,
és fölszakadt a görcsös zokogás ...
— És hirtelen ott álltam én, beomló
sírod szélén, Apám! S bár nem szokás

minálunk érzelegni — zordon gránit
talán a szívünk; ritkán könnyezünk,
de ott időzve lélekben, sokáig,
a barna kinnál, mely szegény, kihűlt

tested magába zárta, elbicsaklott
hangom, s a hulló hóval földre hullt
néhány csepp fájdalom szememből ... Áldott
emléked bennem semmit nem fakult.

Ma már tudom, te igazán szerettél;
ma már érzem, nagyon szerettelek.
Ha itt volnál ... ha közöttünk lehetnél ...
Megcsókolnám eres, fonnyadt kezéd.

Gerzsenyi Sándor

hogy igen gyakran beszélgettünk ezekről a kérdésekről és a legtöbb kérdésben majdnem azonos látásban voltunk, számomra ezt a döntést nem nehéz megérteni. Ugyanakkor döntése egy hatalmas példa is és üzenet az egymás megértésére és elfogadására nézve. Éspedig nem kénytelen kellett lenni, hanem értő és értékelő szeretetben.

Hogy ez az esemény mit jelent a továbbiakban, azt ma még nem is sejtjük. Nem olyan egyszerű dolog ez! Igaz, hogy nem a Mózes teteméről van szó, de azért mégis! ... Jelenleg egy nagy csodálkozó csend van a

kérdés körül. Miért éppen Kipling?

Azt mi már látjuk, hogy a gyülekezetre nagy hatással van. Tanít jobban értékelni önmagunkat és még nagyobb felelősséggel végezni a munkát. Tudjuk, hogy ezek után azok is jobban odafigyelnek szolgálatainkra, akik eddig kevésbé törődtek velünk. Némely helyen talán nem is ártana. Érezzük, hogy nehéz megfelelni a váradalmaknak. Isten segítségével igyekszünk. Testvéreinket pedig arra kérjük, hogy továbbra is imádkozzanak értünk.

Kovács Gusztáv *Oláh Lajos*
gyűl. riporter lelkipásztor

CSENDES PERCEK

Quiet minutes

E sorok írója néhány — számára idegen — országban tett látogatásának emlékeiből válogatta a "Csendes perceket". *

A háznak, ahol a néni lakott, ugyancsak sok szobája volt, de ő legszívesebben a legnagyobb szobában tartózkodott.

Ebben a nagy szobában művészi rendetlenség uralkodott. Ha az ember jobban megnézte, kiderült, hogy tele van apró zugokkal. Egyik helyen kötni lehetett, máshol olvasni, ismét más helyen reggelizni. De volt ott zongora, íróasztal, miegyéb is. Ebben a szobában együtt reggeliztünk. A néni vidám, mosolyos szemű, az a fajta, akinek a szeme átszillog a szemüvegen, amitől aztán a szemüveg is ragyogóvá lesz.

Nos, reggeliztünk, a néni kedvesen kiszolgált, tett-vett. És éppen ez az! Feltűnt a keze. A bütykös, girbe-görbe ujjú kéz. Az ujjak szétálltak, az ízületek megvastagodtak. Ezekkel a görbe ujjakkal vette elő a Bibliáját. A lapokat nehezen fordította idebb-odább, míg megtalálta azt, amit keresett.

Reggeli után imádkoztunk. Csendes áhítat volt. Én azonban csak a kezét néztem.

— Nem fáj? — kérdeztem.

— Óh, dehogyan nem — mondta mosolyogva. — Tudja testvér, mindig éjjel fáj. És annyira fáj, hogy nem tudok a fájdalomtól aludni.

— És hogy bírja a néni?

— Óh, nincs semmi baj, bírom. Jól van ez így. Nagyon jól van — mondta mosolyogva. — Hiszen ha nem alszom, imádkozom. Akkor mindent elfelejtek. A fájdalmat, a

tetetlenségemet. Mindent, mert Isten közelségében vagyok. Ez mindennél többet ér — mondta, és mosolyogva töltött ismét a feketekávéból . . .

Ma is magam előtt látom ráncos, öreg arcát, a csillogó szemüveggel, s a belülről fakadó mosollyal. Éjjelenként eszembe jutnak az ő imádságos éjszakái, és megpróbálom én is — ha úgy adódik — imádságos gondolatokkal eltölteni az éjszakát.

Egy másik helyen ismét nagy szobába kerültünk. Ebben a szobában rend és fegyelem uralkodott. Minden a helyén volt, minden tiszta és ragyogó volt. A szobának egy kiugró szögletében reggeliző asztalka állt, puha ülőhelyekkel körülvéve. Napfényes ablakok. Reggeli volt, meg reggeli áhítat. A ház asszonya egyedül maradt velünk, vendégekkel. Imádkozunk! — És akkor jöttek azok a csendes percek, amikor mindenki a saját nyelvén imádkozik, mégis, annak ellenére, hogy alig értettünk valamit egymás szavaiból, érezni az áhítatot. Csak a hang melegségét, a rezgéseket, a harmóniát, az összetartozást lehet érezni.

Testvérek között vagyunk. "Köszönöm Istenem, hogy itt vannak testvéreink, hogy elhoztad őket. Köszönöm, hogy nincsenek távolságok, mert Te közel hoztál bennünket egymáshoz. Köszönöm, hogy hittel imádkozhatunk, hogy Benned egyik vagyunk. Köszönöm a csendességet, az együttlétet, a Veled-létet" — va lahogyan így imádkozott a ház asszonya, és mi abban a csendességben éreztük, hogy Krisztusban testvérek vagyunk.

Debreceni István

OLVASD AZ IGÉT

READ THE WORD OF GOD

VASÁRNAP — 1983. június 19.

Káleb: hűséges és türelmes
(4Móz 13:30—33, 14:24,
Józs 14:8—12.)

Aranymondás: “És megesküvék Mózes azon a napon, mondván: Bizony a föld, amelyet megtapodott a te lábad, tiéd lesz örökségül, és a te fiaidé mindörökké, mivelhogy tökéletesen követted az Urat, az én Istenemet.” (Józs 14:9.)

Mózes kémekeket jelölt ki mind a tizenkét törzsből. A kémekeket jelentése Kánaán földjéről különböző volt. Káleb őszinte jelentése, hűsége egy ígéret által jutalmaztatott meg: Ő és leszármazottai bejutnak az ígéret földjére és részt kapnak abból. Ha hosszú késéssel is, megkapta a földrészt, ami neki lett ígérve. Csak Józsué és Káleb hitt Isten ígéretében.

*

Napi elmélgedések:

- Jún. 13. H. Kémekeket küldtek Kánaánba. 4Móz 13:1—3, 17—20b.
Jún. 14. K. Rosszindulatú jelentés. 4Móz 13:20c—33.
Jún. 15. Sz. Káleb és Józsué jelentése. 4Móz 14:1—10a.
Jún. 16. Cs. Isten ígérete Kálebnek. 4Móz 14:10b—24.
Jún. 17. P. Isten figyelembe veszi Káleb hitét. 4Móz 32:10—15.
Jún. 18. Sz. Hebront Kálebnek adják. Józs. 14:6—14.
Jún. 19. V. Imádkozás a szabadulásiért. Zsolt 142.

***

VASÁRNAP — 1983. június 26.

Debora: A vezető és segítő
(Bír. 4:4—9, 14—16; 5:1—3.)

Aranymondás: “És monda néki Bárak; Ha velem jössz elmegyek, de ha nem jössz el velem, én sem megyek” (Bír 4:8).

Debora szolgált, mint népének bírása és prófétája. Debora biztatta népét és reménységet hirdetett Isten nevében, vezető és segítő volt. Debora beleegyezett abba, hogy Bárakkal megy. A dicsőséget a győzelemért Istennek tulajdonította. Örömmünnepet tartottak a győzelem után.

*

Napi elmélgedések:

- Jún. 20. H. Elnyomás alatt a kanaeusok által. Bír 4:1—3.

- Jún. 21. K. Debora és Bárak. Bír 4:4—9.
Jún. 22. Sz. A kanaeusok legyőzése. Bír 4:10—16.
Jún. 23. Cs. Sisera halála. Bír 4:17—22.
Jún. 24. P. “Isten a mi oltalmunk és erősségünk.” Zsolt 46:1—7.
Jún. 25. Sz. Debora és Bárak hálája Istennek. Bír 5:1—5.
Jún. 26. V. A győzelemért Istené az elsőség. Bír 5:6—18.

***

VASÁRNAP — 1983. július 3.

Jefte: Lelkesedés bölcsesség nélkül
(Bír 11:7—10, 29—35)

Aranymondás: “Van olyan út, mely helyesnek látszik az ember előtt és a vége halálra menő út (Péld 14:12).

Gileád vénei és Jefte szövetkeznek az ammoniták elleni harcra. Jefte elűzte családját, de amikor baj volt, segítségét kérték. Jefte egyezséget kötött Gileád véneivel. Jefte helytelenül döntött. Viselnie kellett rossz döntése következményeit.

*

Napi elmélgedések:

- Jún. 27. H. Vezető választás. Bír 11:1—11.
Jún. 28. K. Üzenet a királynak. Bír 11:12—28.
Jún. 29. Sz. Tragikus végű fogadás. Bír 11:29—40.
Jún. 30. Cs. A bölcsesség útja. Péld 14:8—18.
Júl. 1. P. A bölcsesség értéke. Péld 3:13—24.
Júl. 2. Sz. Bölcsstelen ígéret. Mt. 26:30—35.
Júl. 3. V. Isten bölcsessége. 1Kor 1:18—31.

***

VASÁRNAP — 1983. július 10.

Sámson: Hívás betöltetlenül
(Bír 13:2—5, 24—25, 16:15—17, 28—30.)

Aranymondás: “Mint a megromlott és kerítés nélkül való város, olyan a férfi, akinek nincsen birodalma az ő lelkén” (Péld 25:28).

Isten kijelenti magát Sámson édesanyjának. Sámson észreveszi magában azt az erőt, amit Istentől kapott. Sámson erkölcsi gyengesége könnyelművé tette. Bosszú és elkeseredés vezette Sámsont önmaga elpusztítására. Sámson Isten szá-

mára elkülönített volt Izrael felszabadítására a filiszteusoktól.

*

Napi elmélgedések:

- Júl. 4. H. A megígért gyermek. Bír 13:1—14.
Júl. 5. K. A jó kezdet. Bír 13:15—25.
Júl. 6. Sz. Bölcsstelen házasságkötés. Bír 14:5—20.
Júl. 7. Cs. Ármánykodás ármánykodást szül. Bír 15:1—15.
Júl. 8. P. A titkos erő. Bír 16:1—14.
Júl. 9. Sz. A tragikus vég. Bír 16:15—30.
Júl. 10. V. A Lélek szerinti járás. Gal 5:13—24.

***

VASÁRNAP — 1983. július 17.

Anna: Ígéret beteljesedve
(1Sám 1:9—11, 19—20, 24—28.)

Aranymondás: “Ezért a fiúért könyörögtem és az Úr megadta kérésemet, amelyet tőle kértem. Most azért én is az Úrnak szentelem; teljes életére az Úrnak legyen szentelve! És imádkozának ott az Úrhoz” (1Sám 1:27—28).

Anna fiúgyermeket kíván, és megígéri, hogy azt majd Istennek szenteli. Anna őszinte hitét Isten nem hagyta figyelmen kívül. Anna ígéretét betartotta. Felvitte fiát, Sámuel Istent házába. Isten iránti háliját énekekkel fejezte ki az Úrnak.

*

Napi elmélgedések:

- Júl. 11. H. Anna sír. 1Sám 1:1—8.
Júl. 12. K. Anna fogadást tesz. 1Sám 1:9—18.
Júl. 13. Sz. Anna fiúgyermeket kapott. 1Sám 1:19—23.
Júl. 14. Cs. Anna betartja fogadását. 1Sám 1:24—28.
Júl. 15. P. Anna Istent dicsőíti. 1Sám 2:1—11.
Júl. 16. Sz. Isten keres egy hűséges papot. 1Sám 2:26—36.
Júl. 17. V. Sámuel válaszol az isteni hívásra. 1Sám 3:1—10.

Hunter-Vadász János

KÖZLEMÉNY

Az Amerikai Magyar Baptista
Teológiai Szeminárium eseményei
Planned events of The American Hungarian
School of Theology.

Intézetünk az első évfolyam negyedik negyedévi teljes konzultációját és az 1982/83-as évvégi vizsgáit a Rámai Ifjúsági Táborban tartja. Július 1-én tanári értekezlet, konzultáció, 2-án szombat évvégi vizsgák és évről-évről istentisztelet lesz.

Főlvételi vizsgára is sor kerül az 1983/84-es tanévre.

GYERMEKNAPRA (For Children's Day)

Az új magyarországi baptista gyermekénekeskönyv 668-as énekét közöljük a GYERMEKNAP alkalmából. Ajánljuk, hogy tanulják meg a gyerekek és adják elő a gyermeknapi istentiszteleten!

668 A JÓ PÁSZTOR

Rugonfalva (Udvarhely vm.)
Horváth István, 1982.

Rubato

Sü-rü er-dő mé-lyén ki-csi bá-rány bé-get, El-in-dul a pász-tor, -Jé-zus ke-res té-ged!

Meg-kér-di az er-dő min-den bokrá-t, fá-ját: Ki lát-ta, ki lát-ta az ő bá-rány-ká-ját?

2. Eljött érted Jézus, elküldötte Atyja,
Sűrű erdő mélyén neved szolgáltadja.
Tüske sebzi arcát, ág tépi ruháját,
Nem hagyja elveszni kicsiny báránykáját.
3. Megtalálja Jézus, hozza is a vállán,
Csendesül az erdő, nem sír a kisbárány.
Énekre, imára nyílik már az ajka,
Angyalok az égből örvendeznek rajta.

Türmezei Erzsébet

HOL VAN MEGÍRVA Beküldési határidő: 1983. július 5.

1. Aki más felüdit, maga is üdül.
2. Felöltötte a felhőt, hogy hozzád ne jusson az imádság.
3. Árváknak atyja, özvegyeknek bírása az Isten.
4. Hunyorgat szemeivel, lábaival is szól és ujjáival jelt ad.
5. Előállítja az Úr énekeseit, hogy dicsérjék a szentség ékességét.
6. Látom őt, de nem most, nézem őt, de nem közel.
7. Eredj a hangyához, te rest, nézd meg az ő utait és légy bölcs!
8. A nyelv szelidsége életnek fája.
9. Mint az elválasztott gyermek, olyan bennem a lelkem.
10. Megnyerte a jót, aki talált feleséget.
11. A derék asszony koronája az ő férjének.
12. Elpirul a hold és megszégyenül a nap.
13. Ki-ki társát segíti és barátjának ezt mondja: légy erős!
14. Ne vond el a gyermektől a fenyítéket, ha megvered őt vesszővel, meg nem hal.
15. Nyelvem ragadjon az ínyemhez, ha meg nem emlékezem rólad!
16. Ideje van a sírásnak és ideje a nevetésnek.
17. Ha hétszer is elesik az igaz, ugyan felkél.
18. Ne bánkódjatok, mert az Úrnak öröme a ti erősségetek.
19. Ütöttek engem, nekem nem fájt, vertek, nem éreztem!
20. Vizünket pénzért isszuk, tüzfánkat áron kapjuk.
21. Ezüstöd salakká lett, tiszte borod vízzel elegyítve.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS (Acknowledgement)

Legutóbbi számunkban *Rev. Bal-
la György* testvér özvegyének külde-
ményét köszöntük meg. A napokban
újabb csomag érkezett. *Mrs. Katalin
Révész*, *Rev. Révész László* testvér
özvegye küldte el lelkipásztor férje
értékes könyvhagyatékát, teológiai
jegyzeteket, szakkönyveket, folyóira-
tokat. Szetetném kiemelni a külde-
ményből C. H. Spurgeon: "Az üdv
üzenete" címen kiadott sorozatának
gondosan rendezett kötetét, a Béke-
hírnök 1918–19-es évfolyamainak
bekötött példányait, az Amerikai
Magyar Baptisták 22. Konferenciá-
járól készült fényképet, és Révész
testvér portréját.

Itt említem meg, hogy *Pass Imré-
né* testvérünk is hozott magával törté-
nelmi anyagot március 20-án Cle-
velandba, *Waltz Béla* testvérétől
pedig megkaptuk az Evangéliumi
Hírnök néhány évfolyamát. *Stickl
János* testvér, a buffaloi gyülekezet
történetével kapcsolatos anyagot
küldött.

Amikor Történelmi Emlékgyűjte-
ményünk értéket anyagát szemlél-
jük, hálásan gondolunk az adomá-
nyozókra, és az Úr gazdag áldását kí-
vánjuk életükre.

Dr. A. M.

Rejtvényfejtők jutalma

(Prizewinners)

A KÜRT márciusi számában kö-
zölt "Hol van megírva?" című rejt-
vény helyes válaszai a kérdések sor-
rendjében a következők:

Péld 11:25, JSir 3:44, Zsol 68:6,
Jób 28:1, Zak 5:2, Jer 9:1, 2Kir
9:20, Péld 6:13, 2Krón 20:21, 4Móz
24:17, Péld 6:6, Bír 19:20, Péld
15:4, Zsolt 131:2, Péld 12:3, Ézs
24:23, Ézs 41:6, Péld 23:13, Zsolt
137:6, Préd 3:4, Péld 24:16, Neh
8:10, Péld 23:35, JSir 5:4, Ézs 1:22.

Azok közül, akik a helyes megfej-
tést beküldték, *könyvjutalmat nyert*:
Mrs. Katalin Révész, *bibliajelzőt ka-
pott*: *Kuti Kornélné*, *Kuti Sándorné*,
Székelyhidi Erzsébet, *Jakab Bálint-
né*, *Somogyi Gábor*.

— Mirjam —